

**Міністерство охорони здоров'я України
Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова**

Навчально-науковий інститут психології та ментального здоров'я

Кафедра соціальної медицини та організації охорони здоров'я

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор ЗВО з науково-педагогічної
та навчальної роботи

Інна АНДРУШКО
«29» серпня 2025 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА
обов'язкової навчальної дисципліни**

ОК 6 МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

**Підготовки другий (магістерський) рівень
галузі знань С Соціальні науки, журналістика,
інформація та міжнародні відносини
спеціальності С4 «Психологія»
професійної кваліфікації «Клінічний психолог»**

2025 рік

Робоча програма з методології наукових досліджень підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти, освітньої кваліфікації Магістр психології, професійної кваліфікації «Клінічний психолог».

«29» серпня 2025 року 20с.

Розробники:

професор ЗВО Олександр ОЧЕРЕДЬКО

професор ЗВО Ігор СЕРГЕТА

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри соціальної медицини та організації охорони здоров'я

Протокол від «29» серпня 2025 року №1

Завідувач кафедри соціальної медицини
та організації охорони здоров'я

Олександр ОЧЕРЕДЬКО

«29» серпня 2025 року №1

Схвалено Науково-методичною радою Навчально-наукового інституту психології та ментального здоров'я

протокол № 1 від «29» серпня 2025 року

Голова науково-
методичної ради
Навчально-наукового
інституту психології та
ментального здоров'я

д.мед.н., доц. Олександр БЕЛОВ

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Методологія наукових досліджень» складена відповідно до ОПП «Клінічна психологія» (2025) підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти

галузі знань С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»

спеціальності С4 «Психологія»

освітньо-професійної програми «Клінічна психологія»

відповідно до Стандарту вищої освіти зі спеціальності 053 «Психологія» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» для другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 24.04.2019 р. № 564 (із змінами).

Анотація навчальної дисципліни

Програма дисципліни «Методологія наукових досліджень» складена відповідно до порядку підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня освіти у вищих медичних навчальних закладах освіти України у відповідності до вимог кредитно-трансферної системи організації навчального процесу ECTS, примірного навчального плану підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти освітньої кваліфікації «Магістр психології», професійної кваліфікації «Практичний психолог. Викладач закладу вищої освіти» галузі знань С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини спеціальності С4 Психологія / 0313 Psychology. Дисципліна є обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми «Клінічна психологія», циклу професійної підготовки магістра психолога, розрахована на 3 кредити, які здобувачі освіти засвоюють протягом 1 та 2 семестру на 1 році заочного навчання.

Основним фокусом програми є отримання знань з дисципліни «Методологія наукових досліджень», вивчення якої необхідне для успішного засвоєння дисциплін успішної професійної діяльності. Предметним напрямком програми є опанування вимірів та методів проведення наукових досліджень в психології, адаптації існуючих та розробка власних психодіагностичних інструментів, оцінки та аналізу отриманих даних, розробки з позицій доказової медицини рекомендацій з попередження і усунення шкідливого впливу чинників, з удосконалення організації психологічної допомоги населенню як складової системи громадського здоров'я. Програма орієнтована на здобуття особою теоретичних знань та формування практичних навичок та вмінь, достатніх розв'язання комплексних проблем у галузі професійної діяльності.

Робоча програма складена на основі:

освітньо-професійної програми «Клінічна психологія» підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти; освітньої кваліфікації Магістр психології; галузі знань С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини; спеціальності С4 Психологія у ВНМУ ім. М.І. Пирогова, (Вінниця -2025);

навчального плану на 2025-2026 навчальний рік;

чинного положення про організацію освітнього процесу у Вінницькому національному медичному університеті ім. М.І. Пирогова.

стандарту вищої освіти зі спеціальності 053 «Психологія» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» для другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 24.04.2019 р. № 564 (із змінами).

1. Опис навчальної дисципліни

Програма навчальної дисципліни «Методологія наукових досліджень» призначена для закладів вищої освіти МОЗ України у відповідності до вимог кредитно-трансферної системи організації навчального процесу ECTS, заснованої на поєднанні технологій навчання за розділами та залікових кредитів оцінки – одиниць виміру навчального навантаження здобувача освіти необхідного для засвоєння дисципліни або її розділу.

Видами навчальних знань згідно з навчальним планом є: а) лекції, б) практичні заняття, в) самостійна робота студентів.

Поточна навчальна діяльність студентів контролюється на практичних заняттях у відповідності з конкретними цілями. Рівень підготовки студентів: визначається на підставі результатів тестування, письмової або усної відповіді на контрольні питання, розв'язуванні ситуаційних задач, контролю практичних навичок.

Підсумковий контроль засвоєння дисципліни здійснюється по її завершенню у формі диференційованого заліку згідно навчального плану для спеціальності 053 «Психологія».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є сучасні принципи доказової медицини, теоретичні та методичні основи психології, закономірності розроблення і наукове обґрунтування заходів щодо забезпечення оптимального рівня психологічного здоров'я населення.

Міждисциплінарні зв'язки:

- а) ґрунтується на вивченні студентами навчальних дисциплін: математичних методів в психології, біостатистики, етики, сучасних методів психодіагностики;
- б) інтегрується з цими дисциплінами та в подальшому з соціальними та поведінковими, клінічними та гігієнічними дисциплінами;
- в) закладає основи вивчення теорії та практики доказової психології;
- д) сприяє формуванню профілактичного напрямку діяльності майбутніх психологів з урахуванням можливого впливу на стан психологічного здоров'я населення чинників різного походження при розробці комплексних медико-соціальних заходів;
- є) конкретизує методи та засоби формування здорового способу життя.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

2.1 Метою вивчення навчальної дисципліни «Методологія наукових досліджень» є оволодіння необхідними знаннями, навичками і набуття компетентностей щодо дослідження, аналізу та оцінки показників психологічного здоров'я населення, розробки з позицій доказової медицини рекомендацій з попередження і усунення шкідливого впливу чинників, з удосконалення організації психологічної допомоги населенню як складової системи громадського здоров'я.

2.2 Основними завданнями навчальної дисципліни «Методологія наукових досліджень» є:

- засвоєння теоретичних основ сучасних наукових досліджень;
- Розуміння особливостей наукових досліджень в психології;
- опанування сучасних принципів доказової медицини;
- ознайомлення з методиками визначення та аналізу вимірів психологічних характеристик, показників та критеріїв;
- засвоєння методичних та теоретичних основ формування статистичних сукупностей для їх подальшого адекватного аналізу;
- засвоєння методів та правил застосування психодіагностичних інструментів;
- оволодіння методами адаптації психодіагностичних інструментів до таргетних груп;
- набуття навичок розробки власних психодіагностичних інструментів;
- опанування навичок роботи з ITR моделями, аналізу психологічних профілів;

- вивчення впливу факторів особистісних та середовища на індивідуальні та групові психологічні характеристики
- розуміння принципів розробки заходів задля збереження і зміцнення психологічного здоров'я населення та окремих його контингентів;

2.3. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна.

Згідно ОПП «Клінічна психологія» (2025) дисципліна забезпечує набуття студентами **компетентностей**:

Інтегральна (ІК)

Здатність розв'язувати складні задачі, у тому числі дослідницького та інноваційного характеру у сфері психології. Здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономії.

Загальні (ЗК):

ЗК2. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК8. Здатність розробляти та управляти проектами.

Спеціальні (фахові, предметні)(СК):

СК1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та / або практики.

СК2. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження з елементами наукової новизни та / або практичної значущості.

СК3. Здатність обирати і застосовувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики і техніки практичної діяльності, необхідні психодіагностичні інструменти, інтерпретувати результати психодіагностики та формулювати висновки.

СК7. Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.

СК10. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методи психологічної допомоги клієнтам у складних життєвих ситуаціях.

Результати навчання:

Інтегративні кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна:

ПР1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

ПР2. Вміти організовувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів.

ПР3. Узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки.

ПР4. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій.

ПР7. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях.

ПР10. Здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності.

ПР11. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

Результати навчання для дисципліни. В результаті вивчення дисципліни здобувачі повинні:

Знати:

- етапи та дизайн сучасних наукових досліджень, особливості досліджень в психології
- методику застосування, адаптації та створення інструменту виміру індивідуальних психологічних характеристик,

- основи групової оцінки психологічних характеристик,
- основи популяційних психологічних вимірів.

Вміст:

- Планувати та провести наукове дослідження в психології
- Адаптувати існуючий інструмент до певного контингенту
- Створити власний інструмент виміру індивідуальних психологічних характеристик
- Аналізувати фактори, які впливають на індивідуальне та групове психологічне здоров'я,
- Давати кількісну оцінку ефективності заходів щодо забезпечення оптимального рівня психологічного здоров'я населення.

3. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Програма вивчення дисципліни структурована на 2 модулі, до складу яких входять блоки змістових модулів

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин 3 кредитів ЄКТС.

Опис навчального плану з дисципліни

Структура навчальної дисципліни	Кількість годин					Рік навчання	Вид контролю
	Усього годин/ кредитів ECTS	Форма навчання	Аудиторних		СРС		
			Лекцій	Практичних занять			
Змістових модулів 2	90 годин/ 3 кредити	денна	10	20	60	1-й	ПК - Диф.зал ік
		заочна	4	4	82		

Денна: В цілому: аудиторні заняття – 20%, самостійна поза аудиторна робота – 80%

Заочна: В цілому: аудиторні заняття – 8,9%, самостійна поза аудиторна робота – 91,1 %

Примітка :

1 кредит ECTS становить 30 академічних годин.

Зміст та логістика дисципліни

Структура навчальної дисципліни	Денна форма	Заочна форма
Модуль 1. Основи наукового дослідження в психології. Характеристики психо-діагностичного інструментарію. Валідність та надійність, статистичні характеристики.	Лекції № 1-2 Практичні заняття № 1-4 Теми для самостійного опрацювання № 1-7	Лекція № 1 Практичні заняття № 1 Теми для самостійного опрацювання № 1-7
Модуль 2. Адаптація та розробка власного психо-діагностичного інструментарію. Статистичний аналіз отриманих даних.	Лекції № 3-5 Практичні заняття № 2-8 Теми для самостійного опрацювання № 8-14	Лекція № 2 Практичні заняття № 2 Теми для самостійного опрацювання № 8-14

МОДУЛЬ 1.

Основи наукового дослідження в психології. Характеристики психодіагностичного інструментарію. Валідність та надійність, статистичні характеристики

Тема 1. Наукова методологія як прикладна дисципліна, предмет вивчення, наукові основи і практичне використання в системі охорони здоров'я та психології.

Тема 2. Предмет і завдання психометрії. Теорія вимірів в психології. Основи вибіркового дослідження.

Тема 3. Статистичний метод в психології. Індивідуальні та групові виміри. Організаційний етап у розробці психодіагностичного інструментарію.

Тема 4. Зміст та характеристики психодіагностичного інструментарію, їх аналіз на основі міжнародного програмного забезпечення.

Тема 5. Формат та структура психодіагностичного інструментарію. Значення складових процедури специфікації психодіагностичного інструмента.

Тема 6. Аналіз пробної версії психодіагностичного інструменту. Валідність, надійність, дискримінативність шкал та інструменту.

Тема 7. Вибіркові статистичні характеристики психологічних оцінок індивідуальних та групових. Помилки першого та другого роду, аналіз потужності досліджень в психології.

МОДУЛЬ 2.

Адаптація та розробка власного психодіагностичного інструментарію.

Статистичний аналіз отриманих даних

Тема 1. Найбільш поширені зміщення надійності при вивченні психологічних характеристик. Варіанти їх усунення при розробці та адаптації психодіагностичного інструменту.

Тема 2. Найбільш поширені зміщення валідності при вивченні психологічних характеристик. Варіанти їх усунення при розробці та адаптації психодіагностичного інструменту.

Тема 3. Проблеми генералізації психодіагностичного інструменту. Практичні способи адаптації інструменту до цільової групи.

Тема 4. Стандартизація психодіагностичного інструментарію. Правила формування вибірки з загальної популяції, виокремлення групових норм. Стратифікація.

Тема 5. Розробка власного психодіагностичного інструментарію. Застосування факторного експлораторного та конформативного аналізів. Тестування гіпотез.

Тема 6. Аналіз психологічних профілів з врахуванням складності тесту, навиків респондента, випадковості надання відповіді і можливих зміщень. Вивчення ролі факторів особистості та середовища. IRT моделі.

Тема 7. Інтерпретація та звітність психодіагностичного дослідження. Схема аналізу результатів. Кількісна та якісна компонента. Електронна компоновка звіту.

4. Структура навчальної дисципліни, заочна форма навчання

Для денної форми

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	у тому числі			
	усього	л	пр	срс

МОДУЛЬ 1. Основи наукового дослідження в психології. Характеристики психодіагностичного інструментарію. Валідність та надійність, статистичні характеристики					
Тема №1.	Наукова методологія як прикладна дисципліна, предмет вивчення, наукові основи і практичне використання в системі охорони здоров'я та психології.	5	1	-	4
Тема №2.	Предмет і завдання психометрії. Теорія вимірів в психології. Основи вибіркового дослідження.	4	-	-	4
Тема №3.	Статистичний метод в психології. Індивідуальні та групові виміри. Організаційний етап у розробці психодіагностичного інструментарію.	6	-	2	4
Тема №4.	Зміст та характеристики психодіагностичного інструментарію, їх аналіз на основі міжнародного програмного забезпечення.	6	2	-	4
Тема №5.	Формат та структура психодіагностичного інструментарію. Значення складових процедури специфікації психодіагностичного інструмента.	6	-	2	4
Тема №6.	Аналіз пробної версії психодіагностичного інструменту. Валідність, надійність, дискримінативність шкал та інструменту.	8	-	2	6
Тема №7.	Вибіркові статистичні характеристики психологічних оцінок індивідуальних та групових. Помилки першого та другого роду, аналіз потужності досліджень в психології.	10	2	4	4
Разом за модуль №1		45	5	10	30
МОДУЛЬ 2. Адаптація та розробка власного психодіагностичного інструментарію. Статистичний аналіз отриманих даних					
Тема №1.	Найбільш поширені зміщення надійності при вивченні психологічних характеристик. Варіанти їх усунення при розробці та адаптації психодіагностичного інструменту.	5	1	-	4
Тема №2.	Найбільш поширені зміщення валідності при вивченні психологічних характеристик. Варіанти їх усунення при розробці та адаптації психодіагностичного інструменту.	6		2	4
Тема №3.	Проблеми генералізації психодіагностичного інструменту. Практичні способи адаптації інструменту до цільової групи.	8	2	2	4
Тема №4.	Стандартизація психодіагностичного інструментарію. Правила формування вибірки з загальної популяції, виокремлення групових норм. Стратифікація.	4	-	-	4

Тема №5.	Розробка власного психодіагностичного інструментарію. Застосування факторного експлораторного та конформативного аналізів. Тестування гіпотез.	6	-	2	4
Тема №6.	Аналіз психологічних профілів з врахуванням складності тесту, навиків респондента, випадковості надання відповіді і можливих зміщень. Вивчення ролі факторів особистості та середовища. IRT моделі.	8	2	2	4
Тема №7.	Інтерпретація та звітність психодіагностичного дослідження. Схема аналізу результатів. Кількісна та якісна компонента. Електронна компоновка звіту.	6	-	-	6
	Підсумковий модуль – диференційний залік	2	-	2	-
Разом за модуль 2		45	5	10	30
Разом за дисципліну		90	10	20	60
Аудиторне навантаження – 20,0%, СРС – 80,0%					

Для заочної форми

Назви змістових модулів і тем		Кількість годин			
		у тому числі			
		усього	л	пр	срс
МОДУЛЬ 1. Основи наукового дослідження в психології. Характеристики психодіагностичного інструментарію. Валідність та надійність, статистичні характеристики					
Тема №1.	Наукова методологія як прикладна дисципліна, предмет вивчення, наукові основи і практичне використання в системі охорони здоров'я та психології.	5	1	-	4
Тема №2.	Предмет і завдання психометрії. Теорія вимірів в психології. Основи вибіркового дослідження.	4	-	-	4
Тема №3.	Статистичний метод в психології. Індивідуальні та групові виміри. Організаційний етап у розробці психодіагностичного інструментарію.	6	-	-	6
Тема №4.	Зміст та характеристики психодіагностичного інструментарію, їх аналіз на основі міжнародного програмного забезпечення.	6	1	-	5
Тема №5.	Формат та структура психодіагностичного інструментарію. Значення складових процедури специфікації психодіагностичного інструмента.	6	-	-	6

Тема №6.	Аналіз пробної версії психодіагностичного інструменту. Валідність, надійність, дискримінативність шкал та інструменту.	8	-	2	6
Тема №7.	Вибіркові статистичні характеристики психологічних оцінок індивідуальних та групових. Помилки першого та другого роду, аналіз потужності досліджень в психології.	10	-	-	10
Разом за модуль №1		45	2	2	41
МОДУЛЬ 2. Адаптація та розробка власного психодіагностичного інструментарію. Статистичний аналіз отриманих даних					
Тема №1.	Найбільш поширені зміщення надійності при вивченні психологічних характеристик. Варіанти їх усунення при розробці та адаптації психодіагностичного інструменту.	5	1	1	4
Тема №2.	Найбільш поширені зміщення валідності при вивченні психологічних характеристик. Варіанти їх усунення при розробці та адаптації психодіагностичного інструменту.	6	-	-	6
Тема №3.	Проблеми генералізації психодіагностичного інструменту. Практичні способи адаптації інструменту до цільової групи.	8	1	-	7
Тема №4.	Стандартизація психодіагностичного інструментарію. Правила формування вибірки з загальної популяції, виокремлення групових норм. Стратифікація.	4	-	-	4
Тема №5.	Розробка власного психодіагностичного інструментарію. Застосування факторного експлораторного та конформативного аналізів. Тестування гіпотез.	6	-	-	6
Тема №6.	Аналіз психологічних профілів з врахуванням складності тесту, навиків респондента, випадковості надання відповіді і можливих зміщень. Вивчення ролі факторів особистості та середовища. IRT моделі.	8	-	-	8
Тема №7.	Інтерпретація та звітність психодіагностичного дослідження. Схема аналізу результатів. Кількісна та якісна компоненти. Електронна компоновка звіту.	6	-	-	6
	Підсумковий модуль – диференційний залік	2	-	1	-
Разом за модуль 2		45	2	2	41
Разом за дисципліну		90	4	4	82
Аудиторне навантаження – 8,9%, СРС – 91,1%					

5. Теми лекцій

Для денної форми

№ з/п	Тема лекції	Кількість годин
1	Зміст та характеристики психодіагностичного інструментарію, їх аналіз на основі міжнародного програмного забезпечення. Формат та структура психодіагностичного інструментарію. Значення складових процедури специфікації психодіагностичного інструмента.	2
2	Валідність, надійність, дискримінативність шкал та інструменту. Вибіркові статистичні характеристики психологічних оцінок індивідуальних та групових. Помилки першого та другого роду, аналіз потужності досліджень в психології.	2
3	Найбільш поширені зміщення надійності та валідності при вивченні психологічних характеристик. Варіанти їх усунення при розробці та адаптації психодіагностичного інструменту.	2
4	Проблеми генералізації психодіагностичного інструменту. Практичні способи адаптації інструменту до цільової групи.	2
5	Аналіз психологічних профілів з врахуванням складності тесту, навиків респондента, випадковості надання відповіді і можливих зміщень. Вивчення ролі факторів особистості та середовища. IRT моделі.	2
	ВСЬОГО	10

Для заочної форми

№ з/п	Тема лекції	Кількість годин
1	Наукова методологія як прикладна дисципліна, предмет вивчення, наукові основи і практичне використання в системі охорони здоров'я та психології. Зміст та характеристики психодіагностичного інструментарію, їх аналіз на основі міжнародного програмного забезпечення	2
2	Найбільш поширені зміщення надійності при вивченні психологічних характеристик. Варіанти їх усунення при розробці та адаптації психодіагностичного інструменту. Проблеми генералізації психодіагностичного інструменту. Практичні способи адаптації інструменту до цільової групи	2
	ВСЬОГО	4

6. Теми практичних занять

Для денної форми

№ заняття	Тема заняття	Кількість годин
1	Статистичний метод в психології. Індивідуальні та групові виміри. Організаційний етап у розробці психодіагностичного інструментарію.	2

2	Формат та структура психодіагностичного інструментарію. Значення складових процедури специфікації психодіагностичного інструмента.	2
3	Аналіз пробної версії психодіагностичного інструменту. Валідність, надійність, дискримінативність шкал та інструменту.	2
4	Вибіркові статистичні характеристики психологічних оцінок індивідуальних та групових. Помилки першого та другого роду, аналіз потужності досліджень в психології.	4
5	Найбільш поширені зміщення валідності при вивченні психологічних характеристик. Варіанти їх усунення при розробці та адаптації психодіагностичного інструменту.	2
6	Проблеми генералізації психодіагностичного інструменту. Практичні способи адаптації інструменту до цільової групи.	2
7	Розробка власного психодіагностичного інструментарію. Застосування факторного експлораторного та конформативного аналізів. Тестування гіпотез.	2
8	Аналіз психологічних профілів з врахуванням складності тесту, навиків респондента, випадковості надання відповіді і можливих зміщень. Вивчення ролі факторів особистості та середовища. IRT моделі.	2
9	Підсумковий контроль – диференційний залік.	2
	РАЗОМ	20

Для заочної форми

№ заняття	Тема заняття	Кількість годин
1	Аналіз пробної версії психодіагностичного інструменту. Валідність, надійність, дискримінативність шкал та інструменту	2
2	Найбільш поширені зміщення надійності при вивченні психологічних характеристик. Варіанти їх усунення при розробці та адаптації психодіагностичного інструменту. Підсумковий контроль – диференційний залік.	2
	РАЗОМ	4

7. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття програмою не передбачені.

8. Самостійна робота студента

Для денної та заочної форми

№	ТЕМА ЗАНЯТТЯ	Кількість годин	
Модуль 1		ден.	заоч.

1	Наукова методологія як прикладна дисципліна, предмет вивчення, наукові основи і практичне використання в системі охорони здоров'я та психології.	4	4
2	Предмет і завдання психометрії. Теорія вимірів в психології. Основи вибіркового дослідження.	4	4
3	Статистичний метод в психології. Індивідуальні та групові виміри. Організаційний етап у розробці психодіагностичного інструментарію.	4	6
4	Зміст та характеристики психодіагностичного інструментарію, їх аналіз на основі міжнародного програмного забезпечення.	4	5
5	Формат та структура психодіагностичного інструментарію. Значення складових процедури специфікації психодіагностичного інструмента.	4	6
6	Аналіз пробної версії психодіагностичного інструменту. Валідність, надійність, дискримінативність шкал та інструменту.	6	6
7	Вибіркові статистичні характеристики психологічних оцінок індивідуальних та групових. Помилки першого та другого роду, аналіз потужності досліджень в психології.	4	10
Модуль 2			
1	Найбільш поширені зміщення надійності при вивченні психологічних характеристик. Варіанти їх усунення при розробці та адаптації психодіагностичного інструменту.	4	4
2	Найбільш поширені зміщення валідності при вивченні психологічних характеристик. Варіанти їх усунення при розробці та адаптації психодіагностичного інструменту.	4	6
3	Проблеми генералізації психодіагностичного інструменту. Практичні способи адаптації інструменту до цільової групи.	4	7
4	Стандартизація психодіагностичного інструментарію. Правила формування вибірки з загальної популяції, виокремлення групових норм. Стратифікація.	4	4
5	Розробка власного психодіагностичного інструментарію. Застосування факторного експлораторного та конформативного аналізів. Тестування гіпотез.	4	6
6	Аналіз психологічних профілів з врахуванням складності тесту, навиків респондента, випадковості надання відповіді і можливих зміщень. Вивчення ролі факторів особистості та середовища. IRT моделі.	4	8
7	Інтерпретація та звітність психодіагностичного дослідження. Схема аналізу результатів. Кількісна та якісна компонента. Електронна компоновка звіту.	6	6
	РАЗОМ	60	82

9. Індивідуальні завдання

Підготовка доповідей до участі в засіданнях СНТ, студентських наукових конференціях, написання наукових статей та тез за результатами наукового практичного дослідження або огляду наукових джерел певної наукової або практичної проблеми, підготовка та участь у вузівському та Всеукраїнському етапах олімпіади з соціальної медицини. Основні напрямки (або теми) для науково-дослідницької роботи здобувача освіти:

1. Дизайн наукових досліджень в психології
2. Поширені зміщення результатів наукових досліджень в психології
3. Статистичні процедури при розробці психологічного інструментарію
4. Адаптація психодіагностичного інструменту до цільової групи.
5. Розробка власного психодіагностичного інструменту до цільової групи.
6. Аналіз динаміки показників психологічного здоров'я населення в Україні та країнах світу.
7. Стан психологічного здоров'я переміщеного населення, що постраждало внаслідок військових дій – сучасні тенденції.
8. Профілактика психологічних розладів та міжсекторальне співробітництво в системі громадського здоров'я.
9. Характеристика способу життя людини та його складових. Вплив способу життя, поведінкових чинників ризику на психологічне здоров'я населення України.
10. Втілення доказової медицини в практику психолога.

10. Завдання для самостійної роботи

Самостійна робота студентів включає теоретичну підготовку до практичних занять, засвоєння лекційного матеріалу, опанування практичними навичками під час аудиторних занять відповідно до теми та практичної меті заняття, самостійне здобуття знань по темах, які не входять до плану аудиторних занять, аналіз та узагальнення інформації при підготовці до підсумкових занять з модулів дисципліни та підсумкового контролю з дисципліни.

11. Форма і методи навчання

Форма навчання: очна (денна). В умовах воєнного В умовах воєнного стану, надзвичайних ситуацій або надзвичайного стану (особливого періоду) форма здобуття освіти встановлюється згідно рішень органів виконавчої влади, ВЦА, місцевого органу управління освіти та Вінницького національного медичного університету для створення безпечного освітнього середовища.

Традиційні методи навчання: словесні; наочні; практичні.

Словесні: лекція, бесіда, розповідь, пояснення, робота з літературою.

Наочні методи: ілюстрування, демонстрування, спостереження.

Практичні методи: ситуаційні задачі, самостійна робота, пошуково-дослідницька робота.

Інтерактивні методи: дискусія, робота в малих групах, мозковий штурм, ділова гра.

Методи контролю як методи навчання (контроль з боку викладача, самоконтролю, взаємоконтролю, самокорекції, взаємокорекції).

12. Методи контролю

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно конкретним цілям з кожної теми. Рівень підготовки здобувачів освіти: визначається на підставі результатів тестування, письмової або усної відповіді на контрольні питання, розв'язуванні ситуаційних задач, контролю практичних навичок та заповнення протокольного зошиту.

Знання здобувача освіти з теми та певного розділу оцінюють традиційною оцінкою (5-ти бальна система) згідно положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І.Пирогова (2021).

Підсумковий контроль засвоєння дисципліни проводиться у вигляді диференційованого заліку в кінці I семестру на підставі усної відповіді на питання в екзаменаційному білеті та розв'язання ситуаційних задач або тестів.

Критерії оцінювання засвоєння теоретичних знань та виконання практичних навичок під час поточного, проміжного та підсумкового контролю

Оцінювання усної/письмової відповіді під час поточного контролю:

При засвоєнні кожної теми дисципліни за поточну початкову діяльність студента виставляються оцінки за 4-ри бальною національною шкалою згідно чинного положення про організацію навчального процесу у ВНМУ імені М.І. Пирогова.

Оцінка **«відмінно»** виставляється за письмову роботу, в якій студент вірно відповів на всі запитання, або усну відповідь, у якій студент виявив всебічні і глибокі знання програмного матеріалу, тісно пов'язує теоретичні поняття з практикою, висловлює власні обґрунтовані думки щодо розв'язання конкретних організаційно-медичних ситуацій, в наданні медичної допомоги, здатний висувати креативні ідеї. Працює на занятті систематично і ініціативно, при виконанні СРС робить повноцінний інформаційний пошук. Успішно виконує індивідуальні завдання та студентські наукові дослідження, посідає призові місця на студентських наукових конференціях.

Оцінку **«добре»** заслуговує студент, який виявляє повне знання програмного матеріалу, засвоює основну літературу, рекомендовану програмою, правильно використовує теоретичні положення при вирішенні практичних завдань. Працює на занятті систематично, при виконанні СРС робить самостійний інформаційний пошук.

Оцінку **«задовільно»** заслуговує студент, який виявляє знання основного програмного матеріалу, але не засвоїв його деталей, допускає неточності, недостатньо правильні формулювання, порушує послідовність у викладенні програмного матеріалу і відчуває труднощі у виконанні самостійних практичних завдань, обґрунтуванні окремих понять, узагальненні теоретичного матеріалу, формулювання висновків до ситуаційних завдань. До предмету не виявляє особистого інтересу і потребує допомоги у виконанні СРС.

Оцінку **«не задовільно»** отримує студент, який не засвоює окремі частини програмного матеріалу, не здатен самостійно виконувати елементарні практичні завдання і робити принципові висновки і узагальнення.

Оцінювання відповіді на тестові завдання під час поточного контролю

Оцінка **«відмінно»** виставляється студенту, який при виконанні тестових завдань дає правильні відповіді як при контролі базового, так і кінцевого рівня знань у 90-100%.

Оцінку **«добре»** виставляється студенту, який при виконанні тестових завдань дає правильні відповіді у 70-89% як при контролі базового, так і кінцевого рівня знань.

Оцінку **«задовільно»** виставляється студенту, який при виконанні тестових завдань дає правильні відповіді у 50-69% як при контролі базового, так і кінцевого рівня знань.

Оцінку **«не задовільно»** отримує студент, який при виконанні тестових завдань дає правильні відповіді менш, ніж у 50%.

Критерії оцінювання самостійної роботи студента.

Оцінювання відбувається на практичних та підсумкових заняттях згідно з критеріями поточного оцінювання знань здобувачів і входить в комплексну оцінку за практичне заняття або за підсумкове заняття до змістового модулю.

Критерії оцінювання індивідуальної роботи студента (IPC) нараховуються лише при успішному їх виконанні та захисті. Студент може отримати до 12 додаткових балів (схема нарахування представлена в п.14.)

Критерії оцінювання проміжного контролю (семестровий залік)

Проміжний контроль зараховують, якщо студент засвоїв певний розділ дисципліни в повному обсязі, про що свідчить поточне оцінювання кожного практичного заняття. Для оцінювання проміжного контролю проводять підрахунок середньої арифметичної традиційної оцінки за семестр.

Критерії оцінювання підсумкового контролю (диференційований залік): при виставленні оцінки за диференційований залік керуються наступними критеріями:

Оцінка **«відмінно»** виставляється студенту, який вірно відповів на всі запитання, під час відповіді виявив всебічні і глибокі знання програмного матеріалу, тісно пов'язує теоретичні

поняття з практикою, висловлює власні обґрунтовані думки щодо розв'язання конкретних організаційно-медичних ситуацій, в наданні медичної допомоги. При виконанні тестових завдань дає правильні відповіді у 90-100%. При розв'язанні ситуаційної задачі не лише отримує вірний результат, але й вміє правильно його інтерпретувати.

Оцінку **«добре»** заслуговує студент, який при відповіді виявляє повне знання програмного матеріалу, правильно використовує теоретичні положення при вирішенні ситуаційної задачі. При виконанні тестових завдань дає правильні відповіді у 70-89%.

Оцінку **«задовільно»** заслуговує студент, який виявляє знання основного програмного матеріалу, але не засвоїв його деталей, допускає неточності, недостатньо правильні формулювання, порушує послідовність у викладенні програмного матеріалу. Відчуває труднощі у виконанні ситуаційних завдань. У виконанні тестових завдань дає правильні відповіді у 50-69%.

Оцінку **«не задовільно»** отримує студент, який не засвоює окремі частини програмного матеріалу, у виконанні тестових завдань дає правильні відповіді менш, ніж у 50%, не здатен самостійно розв'язати ситуаційну задачу і зробити принципові висновки і узагальнення.

ПЕРЕЛІК ТЕОРЕТИЧНИХ ПИТАНЬ ДО ДИФЕРЕНЦІЙОВАНОГО ЗАЛІКУ

1. Наукова методологія як прикладна дисципліна, предмет вивчення, наукові основи і практичне використання в системі охорони здоров'я та психології.
2. Теорія вимірів в психології.
3. Основи вибіркового дослідження.
4. Шкала й типи шкал.
5. Психологічне випробування та емпіричне вимірювання.
6. Вибірка респондентів.
7. Статистичні процедури при розробці психологічного інструментарію.
8. Статистичний метод в психології.
9. Індивідуальні та групові виміри. Організаційний етап у розробці психодіагностичного інструментарію.
10. Зміст та характеристики психодіагностичного інструментарію,
11. Аналіз психодіагностичного інструментарію на основі міжнародного програмного забезпечення.
12. Формат та структура психодіагностичного інструментарію.
13. Значення складових процедури специфікації психодіагностичного інструмента.
14. Валідність, порушення валідності, корекція
15. Надійність, порушення надійності, корекція
16. Дискримінативність шкал та інструменту, обумовлюючі фактори.
17. Вибіркові статистичні характеристики психологічних оцінок індивідуальних та групових.
18. Помилки першого та другого роду, аналіз потужності досліджень в психології.
19. Планування проєкту психологічного вимірювання.
20. Вихідний теоретичний концепт і феноменологія досліджуваного явища
21. Теоретична модель. Припущення щодо структурних зв'язків.
22. Формат завдань об'єктивного тесту, формат пунктів опитувальника, формат завдань проєктивної методики.
23. Поняття надійності психологічного вимірювання. Надійність паралельних форм. Основні чинники надійності.
24. Поняття валідності. Методи оцінки валідності. Чинники валідності.
25. Проблеми генералізації психодіагностичного інструменту. Практичні способи адаптації інструменту до цільової групи.
26. Стандартизація психодіагностичного інструментарію. Нормалізація вимірів.
27. Правила формування вибірки з загальної популяції, виокремлення групових норм. Стратифікація.

28. Розробка власного психодіагностичного інструментарію. Застосування факторного експлораторного аналізу.
29. Розробка власного психодіагностичного інструментарію. Застосування факторного конформативного аналізу. Тестування гіпотез.
30. Аналіз психологічних профілів з врахуванням складності тесту, навиків респондента, випадковості надання відповіді і можливих зміщень.
31. Методи вивчення ролі факторів особистості та середовища.
32. IRT моделі.
33. Комп'ютерні тестування.
34. Загальна схема аналізу результатів.
35. Алгоритм кількісної обробки даних.

13 Форма підсумкового контролю успішності навчання

Підсумковий контроль - диференційований залік (І семестр)

14. Схема нарахування та розподіл балів, які отримують студенти

Нарахування балів за проміжний контроль (залік) проводять згідно чинного положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І.Пирогова шляхом конвертації середньої арифметичної оцінки поточної успішності здобувача освіти за універсальною 200-бальною шкалою. Максимальна кількість балів, яку може отримати здобувач освіти після засвоєння дисципліни, – 200 балів. Мінімальна кількість балів становить 122 бали. Результати складання ЗО заліку фіксуються у відомості успішності із зазначеною кількістю балів та відміткою «зараховано» або «незараховано». Здобувачу освіти не

зараховують дисципліну, якщо кількість отриманих балів менше 122, або вивчення дисципліни виконано в неповному обсязі, про що свідчить академічна заборгованість.

Нарахування балів за дисципліну проводять згідно чинного положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім.М.І.Пирогова. Складовими оцінки за дисципліну є конвертоване у бали середнє арифметичне поточної успішності за універсальною 120-бальною шкалою (від 72 до 120 балів), бали за підсумковий контроль (від 50 до 80 балів) та індивідуальної роботи студента (від 6 до 12 балів).

Бали за підсумковий контроль відповідають шкалі оцінок:

оцінка «3» - 50-60 балів

оцінка «4» - 61-70 балів

оцінка «5» - 71-80 балів

Бали за поточну успішність, підсумковий контроль та традиційну оцінку викладачі вносять у відомість деканату. Отримані бали (сума балів поточної успішності та підсумкового контролю) відповідають фіксованій шкалі оцінок:

оцінка «5» - 180-200 балів

оцінка «4» - 160-179 балів

оцінка «3» - 122-159 бали.

Максимальна кількість балів, яку може отримати здобувач освіти після засвоєння дисципліни, – 200 балів. *Мінімальна кількість балів* становить 122 бали.

Бали за підсумковий контроль та поточну успішність студентів деканат вносить у програму Контингент і ранжує їх. Ранжування проводять на підставі отриманих балів за дисципліну згідно національної шкали та шкали ЄКТС (див. Положення про організацію освітнього процесу).

Шкала оцінювання: національна та ECTS

		Оцінка за національною шкалою
--	--	-------------------------------

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
180-200	A	відмінно	зараховано
170-179,99	B	добре	
160-169,99	C		
141-159,99	D	задовільно	
122-140,99	E	задовільно	
0-121,99	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

15. Методичне забезпечення дисципліни

1. Робоча навчальна програма дисципліни
2. Силабус
3. Календарні та тематичні плани лекцій, практичних занять, самостійної роботи студента
4. Тестові питання до тем практичних занять
5. Перелік теоретичних питань до диференційованого заліку
6. Ситуаційні задачі для поточного контролю знань
7. Ситуаційні задачі для підсумкового контролю знань
8. Перелік завдань для самостійної роботи
9. Конспекти лекцій (у вигляді відео та презентацій для дистанційного опрацювання студентами)
10. Навчальний посібник для практичних занять
11. Навчальний посібник для самостійної роботи студентів
12. Програмне забезпечення, комп'ютерний клас.

16. Рекомендована література

Основна

1. Coolican H., Kelly O. Research Methods in Psychology. Oxford University Press, 2014. 416 p.
2. Research Methods In Psychology. (2024). Saylor Academy URL: https://saylordotorg.github.io/text_research-methods-in-psychology/
3. Самошкіна Л. М. Психодіагностика : навчальний наочний посібник з мультимедійним курсом / під ред. Е. Л. Носенко. Донецьк : Вид-во ДНУ, 2012. 448 с

4. Мазяр О. В., Фещук В.В. Основи психометрики : методичні рекомендації для підготовки до навчальних занять здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки спеціальності 053 Психологія. Житомир: Вид-во ЖДУ, 2022. 110с.
5. Музика О. Л. Курсові роботи з психології : Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / 2-е вид., перероб. і доп. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2007. 104с.
6. Климчук В. О. Математичні методи в психології : навчальний посібник для студентів психологічних спеціальностей. Київ : Освіта України, 2009. 288 с.
7. Лекційний курс кафедри.

Додаткова

1. Бочелюк В. Й., Бочелюк В. В. Методика та організація досліджень із психології : навчальний посібник для студентів. Київ : Центр учбової літератури, 2008. 360 с.
2. Мазяр О. В. Диференціальна психологія: модульний курс : навчальний посібник. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2017. 284 с.
3. Горбунова В. В. Експериментальна психологія в схемах і таблицях: навчальний посібник. Житомир, 2005. 94 с.

Електронні ресурси:

1. Електронна адреса сайту університету: <http://vnmue.edu.ua>
2. Електронна адреса сайту бібліотеки університету: <http://library.vnmue.edu.ua>
3. Всесвітня організація охорони здоров'я www.who.int
4. Європейська база даних «Здоров'я для всіх» www.euro.who.int/ru/home

5. Кохрейнівський центр доказової медицини www.cebm.net
6. Кохрейнівська бібліотека www.cochrane.org
7. Національна медична бібліотека США – MEDLINE www.ncbi.nlm.nih.gov/PubMed
8. Населення України. Демографічний щорічник. К.: Держкомстат України.
(режим доступу: www.ukrstat.gov.ua).
9. Канадський центр доказів в охороні здоров'я www.cche.net
10. Центр контролю та профілактики захворювань www.cdc.gov
11. Центр громадського здоров'я МОЗ України www.phc.org.ua
12. Українська база медико-статистичної інформації «Здоров'я для всіх»: <http://medstat.gov.ua/ukr/news.html?id=203>
13. Журнал British Medical Journal www.bmj.com
14. Журнал Evidence-Based Medicine www.evidence-basedmedicine.com